

Innhold

Forord	7
Kapittel 1	
Innledning	17
Slektskap i antropologien	17
Familien, ekteskapet og incestforbudet	24
Kjønn og slektskap	25
De følgende kapitlene	27
Kapittel 2	
Det antropologiske studiet av slektskap	30
Antropologene oppdager slektskap (ca. 1850-1910)	30
Slektskapssystemer og sosial struktur (ca. 1910-1960)	36
Allianse- og avstamningsteori (ca. 1950-1980)	47
Slektskap og regionale kulturer (ca. 1960-1985)	54
I skyggen av produksjonsmåter, kjønn og gener (ca. 1968-1990)	60
Nyere perspektiver i studiet av slektskap (ca. 1990-2017)	63
Kapittel 3	
Slektskapssystemer	67
Matrilineær avstamning	68
Irokesere	69
Trobriandere	71
Patrilineær avstamning	73
Nuere	74
Yukunaer	77
Dobbelt unilineær avstamning	80
De nordlige lio	80

Andre avstamningssystemer	83
Kognatisk avstamning: kwaio	84
Bilaterale slektskapssystemer	86
Q'eqchi'-maya	87
Samene i Karesuando	90
Moiety- og seksjonsdelte samfunn	92
Kariera	94
Hierarkiske slektskapssystemer	98
Asymmetrisk bytte: kachin	99
Koniske klaner	101
Inkariket	105
Slektskapsmønstre i komplekse lagdelte samfunn	106
India	107
Kina	109
Europa	112
«Hus»-modellen	116
Kwakiutl	117
Ngadha	119
Ætta og gården i det norske bondesamfunnet	121

Kapittel 4

Slektskapsord	125
Ordene som vi bruker om hverandre	125
Navn, teknonymer og titler	126
Litt generelt om slektskapstermer	128
Vår bruk av slektskapstermer	130
Sju typer slektskapsterminologier	132
Eskimoisk	134
Sudanesisk	135
Hawai'isk	136
Irokesisk	137
Crow	139
Omaha	140
Dravidisk	141
Noen særtrekk ved australske slektskapsterminologier	142
Litt om slektskapsterminologier i endring	143
Moralsk og metaforisk slektskap	146
Moralsk og taktisk mening i bruken av slektskapstermer (merina)	147
Metaforisk slektskap	149

Kapittel 5

Naturlig og rituelt slektskap 151

Naturlig slektskap: noen oppfatninger omkring barneavl (prokreasjon) 152

 Prokreasjon i patri- og matrilineære samfunn (yukuna og trobriandere) 152

 Fra patrilateral monogenese til DNA-molekylet (Oppfatninger om prokreasjon i Vest-Asia og Europa) 155

Naturlig slektskap: levende og døde 157

 Gravskikker og slektskap i Norge 158

 Demer og gravkamre blant merinaene på Madagaskar 160

Rituelt slektskap 162

Nyere teorier om opprinnelsen til slektskap blant mennesker 166

 Makeverning og parbinding 167

 Bestemorhypotesen og behovet for «reservemødre» 170

Kapittel 6

Ekteskap 173

Parbinding og romantisk kjærlighet 174

Eksogami og endogami 177

 Ekteskap mellom søskenbarn 179

 Har søskenekteskap eksistert? 181

Ekteskapstransaksjoner 183

 Brudepris og medgift (Afrika og Eurasia) 185

 Symbolsk brudepris eller brudetjeneste (q'eqchi'-maya) 188

Kurtise og partnervalg 190

 Kvinnens valg av ektemaker i Guatemala 192

 Kurtise og partnervalg i Norge siden 1800-tallet 195

 «Postordreekteskap» (USA) 198

Polygami i Afrika og andre steder 200

 Forholdet mellom medhustruer i polygyne ekteskap (Mali) 202

Finnes det samfunn uten ekteskap? 204

 Na-folket i Kina 205

Kapittel 7

Familie og barn 210

Hushold og familie 211

 Familie- og husholdssyklusen blant fulanier (Nigeria) 213

 Husholdstilpasninger blant nordnorske fiskerbønder 215

Mange slags familier 218

Polyandriske familier (Tibet)	220
Matrifokale familier (Afro-amerikanske samfunn)	222
Familieliv og slektskap blant homofile og lesbiske (San Francisco, USA)	225
Betydningen av barn	228
Adopsjon og «tilslekting» (Utenlandsadopterte i Norge)	229
Fosterbarn, stebarn og «blodsbånd» (Norge)	232
Bioteknologisk reproduksjon	236

Kapittel 8

Kjønn	239
Kjønn i antropologien	239
Kvinner (og menn) på Trobriandene	241
Nye runder om dravidisk slektskap (Preferanseekteskap blant tamiler)	242
Kjønn og ulikhet	246
Kultur og natur, privat og offentlig sfære	248
Eiendom og familie	250
Kjønn og makt	252
Kvinnens posisjon i Afrika og Nord-India	253
Hemmelige mannsritualer og amazonemyter i Amazonas (Yukuna) ...	256
Kvinnestyrte nabolag i Spania og Portugal	260
Kjønnsroller	261
Kjønnsroller og sosialisering	262
Kan vi forstå kjønnsroller på tvers av kulturer?	264
Transseksuelle identiteter	266

Kapittel 9

Noen avsluttende betraktninger	269
Litteraturliste	277
Stikkordregister	293